

Tema

Motståndskraft under
konflikt och ockupation

Tecknare tar ställning mot Nato

/12

Aktuellt:

"NATO-ansökan är ett
ödesdigert beslut"

/4

Aktuellt:

Fredshopp
i Ådalen

/5

Porträttet:

Maria Bruce
lämnar över ordet

/11

FREDSNYTT

Fredsnytt är **Kristna Fredsrörelsens** medlemstidning. Den kommer ut 2 gånger om året med en upplaga om ca 1 000 ex. **Kristna Fredsrörelsen** arbetar för en värld utan våld, krig och förtryck. Det gör vi genom att:

- Ge kurser i ickevåld, civilkurage och konflikthantering.
- Stödja ickevåldsorganisationer i Sydsudan, Maghreb-regionen och Colombia.
- Ha fredsobservatörer i Colombia, Guatemala och Mexiko där de bidrar till skydd för försvarare av mänskliga rättigheter.
- Arbeta med information och opinionsbildning, till exempel mot Sveriges handel med vapen.
- Uppmana och stödja kyrkor och andra trossamfund att verka för fred och rättvisa och att ta avstånd från våld.

Grafisk form och layout

Ulrika L Forsberg

Redaktör

Julius Copcutt,
julius.copcutt@krf.se
Tfn: 08-307 745

Omslagsbild

Magnus Bard

Tryck

Wikströms tryckeri AB, 2021

Kontaktuppgifter

Kristna Fredsrörelsen
Box 14038
167 14 Bromma
Telefon 08-453 68 40
info@krf.se
www.krf.se

Gåvor pg 90 00 31-6/bg 900-0316

Swish 123 900 0316

Den här tidningen har delvis finansierats med bidrag från Svenska missionsrådet och Folke Bernadotte Akademien. Finansierarna har ej medverkat vid utformningen och tar ej ställning till de synpunkter som framförs.

FREDSKALENDERN

ALMEDALSVECKAN

Måndag 4 juli kl 12.00-12.45

Vårdklockans kyrka

Seminarium: Varför

skjuter de? – om orättvisor och exkludering som grogrund för våld. Med Nicolas Lunabba, Carolina Sinisalo, Fredrik Hollertz, Martin Marmgren.

Tisdag 5 juli kl 13.30 - 14.15

Newman/Bildascenen

Seminarium: Konstruktivitet som svaret på destruktivitet – pacifism och ickevåld som samhällskraft. Med KG Hammar,

Anna Ardin och Martin Smedjeback

Onsdag 6 juli kl 16.30 - 17.15

Newman/Bildascenen

Seminarium: Hur kan vi bryta våldets spiral? – verktyg för fred i tider av krig. Med Isak Svensson, Charlotta Sparre & Lotta Sjöström Becker

11 september

Val till riksdag och region- och kommunfullmäktige

21 september

Internationella fredsdagen

2 oktober

Internationella ickevåldsdagen

14-16 oktober

Icke-våld 2022 (Se sid 5)

17-18 november

Mänskliga rättighetsdagarna.

10-11 November

Väldsmotstånd och fredslängtan – mötesplats för fredsteologi på Sigtuna-stiftelsen

För mer information se krf.se/aktuellt

Upprop för att rädda Sveriges bistånd

●●● Inom nätverket

Concord Sverige manar vi politikerna att inte svika sina åtaganden gentemot människor som lever i fattigdom och förtryck.

Flera partier vill skära i Sveriges stöd till fredsinsatser och utsatta människor i världen. Samtidigt befinner vi oss i en kris av sällan skådat slag med ökande hunger, konflikter, mindre demokrati och jämställd-

het och en akut klimatkris. Minskningar av biståndet drabbar miljontals barn och vuxna och bäddar för nya och värre kriser.

Inför valet vill vi ha ett löfte från våra politiker att inte svika åtagandet om minst 1 procent av BNI

i bistånd till människor som lever i fattigdom och förtryck.

Sveriges bistånd behövs mer än någonsin. Skriv under uppropet för att rädda biståndet! Gå till radda-bistandet.nu eller skanna QR-koden för att skriva under uppropet. ●

Swisha in årets medlemsavgift!

1. Starta appen
2. Scanna in koden
3. Godkänn /justera medlemsavgiften
- 4 Godkänn - klart!

Marita Rodríguez

Elisabeth Lundgren

Ny personal på kansliet

Under våren har vi välkomnat Elisabeth Lundgren och Marita Rodríguez som nya kollegor till **Kristna Fredsrörelsens** internationella team. Elisabeth tillträdde som chef för den internationella verksamheten i mars och kommer närmast från Amnesty International. Marita är sedan början av maj vår nya programsekreterare för Fredstjänstprogrammet, efter att tidigare ha arbetat för Svenska Röda Korset. ●

Kristna Fredsrörelsens årsmöte 2022

Årsmötet 2022 gick av stapeln den 23 april på Ekumeniska Centret i Stockholm. Vid årsmötet valdes två nya ordinarie ledamöter och en suppleant in till styrelsen. Mötet var det första fysiska mötet av sitt slag sedan 2019 och riktade in sig tematiskt på vapenvägran och ickevåldsligt motstånd i tider av krig. ●

● Läs mer på sidan 10.

Kerstin Bergeå ny ordförande för Svenska Freds

Den 22 maj valdes Kerstin Bergeå till ny ordförande för Svenska Freds- och skiljedomsföreningen. Kerstin har ett långt och värdefullt engagemang inom **Kristna Fredsrörelsen** som bland annat fredsobservatör, ickevåldstränare och utbildningssekreterare. Vi riktar ett stort grattis till Kerstin Bergeå och Svenska Freds! ●

Foto: Felicia Margineanu

550 personer var 2022 medlemmar i **Kristna Fredsrörelsen**. Tack till alla medlemmar för att ni stöder vårt viktiga arbete!

Generalsekreteraren har ordet

Fredslängtan i tider av krig och upprustning

Stora och svåra händelser i världen och på hemmaplan har påverkat oss alla den här våren och på kort tid har vårt samhälle förändrats.

Vad ska vi ta spjörn mot om Sverige snart inte längre är alliansfritt utan en del av NATO? Var ska vi hitta hoppet om en förändring som leder till en säkerhetspolitik för fred? Hur ska vi som folkrörelse navigera när frågor som kräver bred demokratisk förankring blir snabba regeringsbeslut som var otänkbara alternativ innan kriget i Ukraina eskalerade?

Låt oss påminna oss om vad vi tror på och om de fredsörebilder som visat att det går att få till fredlig förändring. Freds- och ickevåldsforskningen backar upp oss och tillåter oss att vara kreativa och drömma om en fredlig framtid.

SOM FREDSRÖRELSE KOMMER vi fortsatt visa på vad som kan göras med ickevåldsliga metoder i praktiken, både i våra programländer och här hemma i Sverige. Vårt arbete med att medfölja hotade människorättsförsvarare gör skillnad och visar att det går att jobba för förändring med ickevåldsmetoder mitt i militariserade och våldsamma konflikter.

Världen behöver mer fredsfrämjande insatser och **Kristna Fredsrörelsen** visar på vägen framåt genom att praktisera konflikthantering och metoder för civilt motstånd samtidigt som vi aktivt jobbar för en politik för fred. Genom vår internationella tillhörighet IFOR fortsätter vi att stödja vapenvägrare och deltar i nätverk som hjälper både Ryska och Ukrainska vapenvägrare.

VI ÄR EN TYDLIG FREDSRÖST och tillsammans med andra blir vi starkare i vårt motstånd mot militarism och orättvisor. Tillsammans bidrar vi till förändring. Nu är tiden inne att vi konkretiserar vår fredslängtan!

Lotta Sjöström Becker
Generalsekreterare
för Kristna Fredsrörelsen

● NATO-ansökan

Ett ödesdigert beslut

Den svenska regeringens snabba vändning om att gå med i NATO är ett historiskt beslut som får stora konsekvenser. Sverige går in i en kärnvapenallians och utsikterna för att Sverige ska skriva på kärnvapenförbudet är nu minimala.

– Det är chockerande ur ett folkrörelse- och demokratiperspektiv. Men vi kommer att mobilisera och fortsätta försöka göra vad vi kan som fredsrörelse, sa Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare Lotta Sjöström Becker i ett uttalande i tidningen Dagen.

Inför riksdagsdebatten som föregick beslutet hade medlemmar samlats på Mynttorget i Stockholm för att demonstrera för fred och mot NATO. Statsministern stannade och utbytte några ord.

– Även om vi landat i olika slutsatser så är det ett jätteviktigt arbete ni gör. Vi måste samarbeta. Fredsrörelsen är viktigare än någonsin, sa Magdalena Andersson.

I en kommentar senare samma dag svarade Kristna Freds generalsekreterare:

– Vi tror inte på upprustning och tycker att ansökan är ett felbeslut. Sverige borde istället satsa på hållbar fred och gemensam säkerhet idag och för framtida generationer genom nedrustning, kärnvapenförbud och klimatomställning.

Mindre än ett halvår kan det ta att bli medlem i NATO – förutsatt att inga hinder kommer i vägen. I skrivande stund har Turkiet presenterat en kravlista för att godkänna Sveriges medlemskap. Detta visar tydligt en av de stora risker som alliansen innebär: Sve-

Magdalena Andersson mötte Kristna Fredsrörelsens medlemmar innan riksdagsdebatten om NATO den 16 maj 2022.

rige blir beroende av odemokratiska stater, som utövar påtryckningar på svensk utrikespolitik.

NATO-BESLUTET HAR lett till att fredsrörelsen formulerat en rad krav, bland dem att två procent av BNP ska avsättas till fredsfrämjande insatser, att Sverige omgående ska ansluta sig till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen, att Sverige ska stå utanför planering och förberedelse inför användning av kärnvapen, att Sveriges medverkan i alliansen ska vara transparent och att Sverige stiftar en nationell lag som förbjuder införsel av kärnvapen på svenskt territorium.

– För Kristna Fredsrörelsens del handlar det om att fortsätta det strategiska motståndet som formulerats i vår strategiska plan genom att utbilda, öva och mobilisera för att göra motstånd mot militarism och orättvisor samt tillsammans som rörelse bidra till en politik för fred, kärnvapenför-

bud och nedrustning säger Lotta Sjöström Becker. Hon påminner också om Kristna Freds årsmötesuttalande:

"Den avgörande frågan bör vara hur Sverige kan skapa och bidra till en säkrare och tryggare värld? Utifrån den frågan är NATO inte svaret. Sverige bör istället stärka landets säkerhet genom en långsiktig politik för fred men också åtgärder som får slut på kriget så fort som möjligt."

Nathaly Salas

● KORT OM NATO-PROCESSEN

Det går inte att säga hur lång tid det kan ta för Sverige att bli formell medlem i NATO, trots olika försäkringar om att inträdet skulle kunna inträffa i höst. De här stegen återstår:

- Ansökan granskas och behandlas, försvarsfrågor samt Sveriges ekonomiska bidrag diskuteras med NATO:s experter.
- Sverige lämnar in en avsiktsförklaring med skyldigheter och åtaganden som Sverige accepterar och som ingår i medlemskapet.
- Anslutningsprotokollet där Sveriges åtaganden i och krav på alliansen framgår tas fram.

Foto: Lotta Sjöström Becker

Nystartad lokalgrupp i Kristna Fredsrörelsens vagga

I januari i år startades lokalgruppen "Höga Kusten – Ådalen".

Området är fullt av symbolik för organisationen då allt en gång började i Nora i Kramfors kommun.

– Diskussionerna om en lokalgrupp startade redan i samband med Kristna Fredsrörelsens 100-års jubileum 2019, eftersom rörelsen ju har sitt ursprung här, säger Karl-Johan Rahm, initiativtagare till gruppen och erfaren ickevåldstränare.

Karl-Johan lyfter att det finns ett historiskt stort engagemang för fred i trakten och en stor med-

vetenhet om historien. Här ägde Hola-striden rum, Ådalen-31 och för närvarande aktualiseras frågor om fred och nedrustning i och med att det satsas ett nytt militärregemente i Sollefteå.

Sedan starten i januari har lokalgruppen fokuserat på att lära känna varandra och hitta en gemensam väg framåt. Karl-Johan nämner hur viktig bredden i gruppen är, där blandade åldrar och olika politiska uppfattningar rymms.

– Demokrati går ju ut på att man lyssnar på varandra trots att man tycker olika. Vi är öppna för att påverka varandra och låta oss bli påverkade av varandra. Det känns

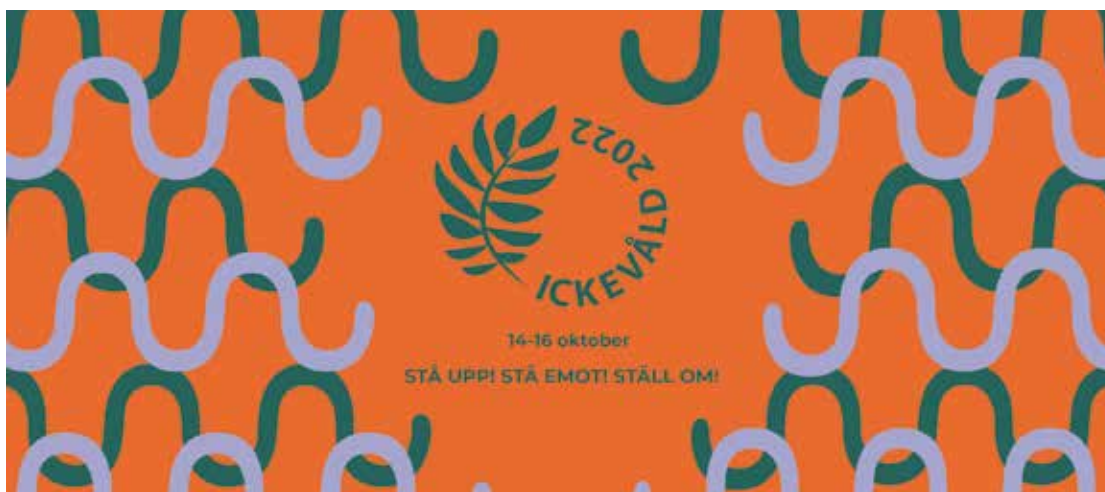

Karl-Johan Rahm, initiativtagare till gruppen och erfaren ickevåldstränare.

som en demokratisk grupp och som dessutom är väldigt pigg på att göra saker tillsammans.

Lokalgruppen siktar inledningsvis på att träffas ca en gång i månaden i Nora församlingshem men ser även möjligheten framåt att bjuda in till öppna tematiska möten dit fler känner sig välkomna. De är redan igång med en studiecirkel där åtta personer fördjupar sig i boken *Svensk säkerhetspolitik för fred* av Lars Ingelstam och de samarbetar även med Hola Folkhögskola kring en planerad kortkurs inom ickevåld och konfliktomvandling.

Julius Copcutt

Save the date! – årets mötesplats för Icke våld är tillbaka

● ● ● För tredje året i rad kommer mötesplatsen Icke våld, nu 2022, att arrangeras i Umeå. Det blir för första gången ett fysiskt evenemang som går av stapeln den 14–16 oktober.

● ● ● Utifrån temat *Mobilisering och organisering för en annan värld genom ickevåld* bjuder Kristna Fredsrörelsen tillsammans med Studieförbundet Bilda, Internationella

Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) och Another Development Foundation in till en mötesplats för att bygga en fredligare och mer hållbar värld tillsammans.

● Mer information hittar du inom kort på www.ickevald.nu och i Kristna Fredsrörelsens sociala medier.

"Låt andra röster höras"

Vi hörs på telefon. Maria Bruce svarar reflekterande och eftertänksamt på mina frågor. Vi pratar om den första kontakten med Kristna Fredsrörelsen, de fördjupade kunskaperna om ickevåld och den senaste kursen *Fred, icke-våld och ledarskap* på Härnösands folkhögskola.

Under pandemin har Marias deltagande på Kristna Fredsrörelsens seminarier och workshops varit frekvent och intrycken är många. Hon kopplar ihop sitt engagemang med sina privilegier och och vad hon kan göra för att använda dem till andras fördel. Hela samtalet präglas av en underton som Maria till slut klär i ord:

– Jag vill hellre att ni upplåter denna plats till någon annans röst än min.

Okej, då gör vi så.

Under studieresan med Fred, *icke-våld och ledarskap* träffade Maria ett tjugotal organisationer och individer som arbetar med ickevåldsmotstånd under ockupation i Israel och Palestina. Daoud Nassar driver Tent of Nations, en utbildnings- och miljögård belägen sydväst om Betlehem. Idag är Tent of Nations omgiven av bosättningsblocket Gush Etzion. Issa Amro är palestinsk aktivist och 2010 års mottagare av FN:s sändebuds människorättspris i Palestina. Här intill får ni ta del av deras röster. ●

Foto: Privat

”Jag vill hellre att ni upplåter denna plats till någon annans röst än min.”

● Tent of Nations och Youth Against Settlements

● Tent of Nations är en ekologisk gård som arbetar för försoning och utbildning. Marken har varit i den palestinska familjen Nassars ägo i över hundra år. Den israeliska regeringen har förklarat området som den statliga egendom, vilket familjen bestridit i tre decennier. De arbetar för ickevåld under sloganen "Vi vägrar vara fiender."

● Issa Amro är en högprofilerad palestinsk fredsaktivist och en medgrundare av organisationen "Youth Against Settlements", som har sin bas i Hebron. De organiserar ickevåldsliga aktioner och civil olydnad mot ockupationen.

På terrassen hos Issa Amro och Youth Against Settlements, april 2022.

"Vi sitter i samma båt"

● ● ● "Vi sitter alla i samma båt. Jag, mina israeliska vänner och de som stöttar Palestina internationellt. Vi jobbar tillsammans för att uppnå förändring. Vi kan inte göra det ensamma, vi behöver ert stöd, er sympati och vi behöver ert skydd och att ni för vår talan.

Det är en ockupation, inte en konflikt. Det är ett land som ockuperar ett annat land.

Till alla de som efterfrågar en lösning är mitt svar följande: lösningen är att öka kostnaderna för den israeliska ockupationen så att israelerna ser behovet av att sluta fred. Hur ökar vi kostnaderna för ockupationen? Genom att vara smarta och kreativa.

Vi behöver en massa kreativa idéer för att folk ska tro på att ickevåld är den bästa lösningen." ●

Daoud Nassar, ickevåldsaktivist och jordbrukare, Tent of Nations, April 2022.

"Vi vill göra något konstruktivt"

● ● ● "Vad ska man göra när människor lever under såhär svåra omständigheter, när de trycks in i ett hörn, när de provoceras med våld och inte har något framtidshopp?

Vi vill omsätta den negativa energin som många kan bära på och göra något konstruktivt av den. Vi vill att vår gård ska vara öppen för alla så att de kan komma hit och se situationen med sina egna ögon för att sedan åka härifrån och berätta för omvärlden." ●

"Vad skulle vi göra om vi var ukrainare idag?"

Den frågan ställde sig fyra forskare inom fred, konflikt och ickevåldsmotstånd i slutet av mars, bara några veckor efter att de ryska styrkorna hade inlett sin brutala invasion i Ukraina.

” Vi var många som trodde att Ryssland snabbt skulle lyckas ockupera större områden vid invasionens start. Så blev det inte, vilket i teorin innebär att man har haft mer tid på sig för att förbereda och organisera sig i stora delar av Ukraina.”

Majken Jul Sørensen

Foto: Irene Felde Olausen

Majken Jul Sørensen, docent i sociologi verksam vid norska Högskolan i Østfold och Karlstads Universitet samt författare till artikeln "Ukrainians could defeat a Russian occupation by scaling up unarmed resistance".

→ Tre månader har gått av kriget som följde, med tiotusentals civila och militära dödsoffer och 13 miljoner människor på flykt från sina hem. Ett krig som har skakat om såväl den europeiska säkerhetsordningen som den svenska hållningen om militär alliansfrihet.

”Vi hoppas att vi skulle vara modiga, osjälviska och kämpa för ett fritt Ukraina utifrån den kunskap vi besitter”. Så inleder forskarna Majken Jul Sørensen, Stellan Vinthagen, Craig Brown och Jørgen Johansen sitt svar på frågan i artikeln ”Ukrainians could defeat a Russian occupation by scaling up unarmed resistance”.

Motstånd, menar de, kräver alltid självupppoffring men behöver inte innebära att beväpna sig. Tvärtom finns det effektiva sätt att motarbeta invasion och ockupation som skulle leda till färre dödsfall och förstörelse. ”När det kommer till våld, har Putin alla kort i sin hand så vår bästa chans är att spela ett helt annat spel”, skriver de.

Hurdå, om inte genom att slå tillbaka med vapen, som är den dominerande

logiken i både politik och offentlig debatt? Och vad kan vi i Sverige lära oss av situationen?

Sørensen, Vinthagen, Brown och Johansen pekar på den utbredda internationella solidariteten med Ukraina. Ett stöd som vi kan anta förlängs genom ickevåldsligt motstånd i framtiden. Med det i åtanke lyfter de fyra nyckelsätt för att organisera och sprida civilt ickevåldsmotstånd i Ukraina.

FÖRFATTARNA MENAR ATT det största hoppet för ett fritt Ukraina är att det ryska folket störtar Putin i en ickevåldsrevolution. Därför skulle de ”etablera kontakt med ryska civilsamhällsgrupper och aktörer som stödjer Ukraina”, då dessa dagligen tar stora risker för att motsätta sig kriget.

”Vi skulle sprida kunskap om principerna bakom ickevåldsligt motstånd”. Författarna ser ickevåld som den moraliskt rätta vägen men också den mest effektiva. Bruk av våld skadar legitimiteten i motstånd och gör en lätt till måltavla. Enligt denna logik, skriver de,

kommer moralen hos de ryska truppen att sjunka om de tvingas döda fredliga ukrainare. Samtidigt stärks den ryska oppositionen.

Genom spridda aktioner som bojkotter, koordinerad arbetsvägran, byggnad av parallella system och strejker kan man vägra samarbete med alla aspekter av ockupationsmakten.

Det fjärde området de skulle fokusera på handlar om att ”etablera kontakt med internationella organisationer” som kan bistå med observatörer. Erfarenhet från internationell medföljning i konfliktområden kan anpassas till den ukrainska verkligheten. Om ryska civila får en direktinblick i situationen i Ukraina får också Putin det svårare.

NU, TRE MÅNADER efter invasionen, menar Majken Jul Sørensen att möjligheterna för ickevåldsligt motstånd i teorin borde vara större.

– Vi var många som trodde att Ryssland snabbt skulle lyckas ockupera större områden vid invasionens start. Så blev det inte, vilket i teorin innebär att

Foto: SweFOR Colombia

Kristna Fredsrörelsen arbetar med ickevåldsmetoden internationell medföljning i konfliktområden i Colombia, Guatemala och Mexiko.

man har haft mer tid på sig för att förbereda och organisera sig i stora delar av Ukraina, säger Majken.

Men, fortsätter hon, det är tyvärr svårt att se några prov på att detta faktiskt har skett eller varit framgångsrikt då knappt några nyheter som når oss handlar om ickevåldsmotstånd och den militaristiska diskursen är totalt dominerande.

– Ett av krigets första offer är ofta en nyanserad debatt. I svensk media får bara militär logik plats och diskursen om säkerhet har ändrats kraftigt på väldigt kort tid. Vi kan anta att den logiken är ännu starkare i Ukraina just nu och att de som pratar om icke-militära lösningar är kraftigt marginaliserade.

DE STORA MILITÄRA motgångar som de ryska styrkorna har mött sedan invasionens början har i media ofta tjänat som bevis på att det är med fler vapen den här konflikten kommer att få sin lösning. Länder har skickat krigsmateriel för otaliga miljarder och även i Sverige blev trycket på regeringen så starkt att man valde att frångå principer om att

inte exportera vapen till länder inblandade i väpnad konflikt.

Majken menar att vapenleveranserna bara bidrar till att eskalera och förlänga kriget och att vi bör fråga oss vad det är vi tänker att vi försvarar och vad vi vill lämna bakom oss.

– Vad innebär ”militära framgångar”? Död, ödeläggelse och enorma förluster som kommer att påverka i generationer och leda till mer fientlighet och militarism. Man kanske lyckas försvara ett territorium men resultatet blir ökade spänningar och större förluster på kort och lång sikt. Priset är helt enkelt för högt.

Så, för att knyta an till frågan Majken och forskarkollegorna ställde sig, vad bör vi som invånare i Sverige göra för att skapa ett effektivt civilt ickevåldsmotstånd?

Majken menar på att vi har ett gigantiskt folkbildningsprojekt framför oss. Hon understryker att ett sådant initiativ aldrig kommer att komma från staten utan måste komma underifrån, från civilsamhället. En nyckel är organisering och förberedelser och det finns exempel att lära från. Hon nämner som exempel

den norska lärarstrejken mot nazisterna för 80 år sedan. I stort sett samtliga lärare i Norge organiserade sig och vägrade samarbeta för att ”nazifiera” utbildningen och lyckades stå emot. Parallellt med smärtsamma erfarenheter av ockupation världen över finns också erfarenheter av motstånd utan våld.

– Vi ska inte överdriva vad som går att åstadkomma men det går att lära sig från historien. Om alla sektorer i samhället har en plan för hur man ska vägra samarbete med en ockupationsmakt kommer det att få effekt.

KRIGSRISKEN FÖR SVERIGE verkar närmare än på länge och därför menar Majken att de ickevåldsliga alternativen måste fram och diskuteras nu. En utgångspunkt måste vara att inte vidare eskalera konflikten. Rum för samtal måste skapas.

– I stort sett alla krig avslutas med någon typ av förhandling och när man förhandlar måste man lyssna på vad den andra sidan oroar sig för och behöver.

Julius Copcutt

● Colombia

Brant uppförsbacke för vape

Militariseringen är på fram-marsch och med den även frågan om ungas rätt att vägra vapen. I Colombia, ett land som präglas av våldsamma konflikter, är frågan ständigt aktuell och en del segrar har vunnits. Men vägen till rättssäkerhet i prövningen är brant.

47 länder i världen har erkänt rätten till samvetsvägran vid militärtjänstgöring. Colombias grundlag från 1991 inkluderade rätten till vapenvägran på grund av religiös eller politisk övertygelse och Colombias författningsdomstol verifierade detta 2009. Kristna Fredsrörelsens partnerorganisation Justapaz bidrog till att det 2017 antogs en lag som reglerar prövningsförfarandet och möjliggör för människorättsorganisationer att bistå vapenvägrare. Tyvärr visar landets justitieombudsmans rapporter att försvarsmakten förvägrar eller systematisk försvårar möjligheten för unga colombianer att utöva denna rättighet.

EN VARM DECEMBERDAG har vi samlats i Justapaz kontor i Bogotá, för att tala med unga vapenvägrare som fått stöd i sina processer för samvetsvägran. På plats är också Saira Serrano, mamma till Johan Stiven Serrano, som efter en lång process lyckades få igenom sin yrkan om att slippa militärtjänstgöring.

– Från dagen då han föddes har jag levat med gnagande oro och ångest. Vetskapen om att han en dag skulle bli tvungen att rycka in har präglat mitt liv sedan dess. Jag

Från
dagen
då han
föddes
har jag
levat med
gnagande
oro och
ångest.

Mamma Saira Serrano om sonens framtid. Johan Stiven Serrano är numera engagerad som ung social ledare, drivande i frågor om samvetsvägran.

önskar ingen att behöva gå igenom det här och jag vet upprigtigt sagt inte hur det skulle ha gått för oss om vi inte fått stöd.

I SNART 30 ÅR har Justapaz arbetat med fredsbyggande, ickevåld och politisk påverkan för rätten till samvetsvägran. Tvångsrekrytering av minderåriga på gatan är fortfarande vanligt förekommande i Colombia – och kunskapen om ungas rättigheter är låg. Justapaz driver ungdomsnätverk, informationskampanjer och erbjuder juridiskt och psykosocialt stöd åt samvetsvägrare och deras anhöriga. Johan kom i kontakt med organisationen när han sökte stöd via deras app Yo Objeto.

– För att skicka in ansökan blir du hänvisad till en blankett på

försvarsmaktens hemsida, som havererar varje gång man försöker fylla i den. Inte förrän Justapaz hjälpte oss fattade jag att den kunde skickas in på andra sätt. Informationen är väldigt knapphändig och militärens kunskap om vad som gäller är otillräcklig.

Mer än hälften av de knappt tusen som skickar in ansökan får avslag innan de ens kommer till den intervju som ingår i prövningen.

JUSTAPAZ HAR ETT gott utfall för de fall som organisationen tar sig an, vilket banat väg för en mer rättssäker prövning för fler. Idag driver Justapaz och andra organisationer frågan om att den obligatoriska militärtjänstgöringen ska avskaffas helt. Men det är en brant uppförsbacke. I Colombia, som i

nvägrare

Foto: Nathaly Salas

Sverige, ingår militärtjänstgöring i en mansnorm som är svår att bryta. Inte sällan används förödmjukande metoder för att försöka övertala de unga att ångra sig.

– På intervjun sa de: vill du inte vara en man och försvara ditt land, din familj? Jag berättade om min tro och om min mamma, att hon plågades av tanken på att jag skulle behöva rycka in. Men det gjorde bara saken värre. Då fick de det att framstå som att jag behövde frigöra mig, släppa mammas kjolar och växa upp. Jag är inte en typiskt ”manlig” person och det var något som de anspelade på. Att jag behövde ändra mitt sätt. Utan min mammas och Justapaz stöd skulle jag aldrig ha klarat att stå på mig.

Nathaly Salas

Foto: Nathaly Mejia, SweFOR Guatemala

Manifestation utanför rättegångssalarna.

Achí-kvinnor drev fram fällande domar

Att minnas är att återuppleva. Marci Hernández Martínez var fredsobservatör i Guatemala 2014. Då fick hon bevittna hur en grupp med Achí-kvinnor reste sig för att vittna om de sexuella övergrepp som de blev utsatta för på 80-talet, under den väpnade konflikten.

I år, åtta år senare, dömdes förövarna i domstol. Marci återger i denna personliga text hur kvinnorna banade väg för rättvisa genom att bryta tystnaden.

Året är 2014. Jag är på advokatkontoret Bufete Jurídico de Rabinal, som Kristna Fredsrörelsen medföljer i Guatemala. Funktionärer från åklagarmyndigheten samlar in vittnesmål av kvinnor från urfolket Achí. Kvinnorna överlevde sexuellt våld under de värsta åren i Guatemalas väpnade konflikt. Det finns ett ordspråk på spanska som lyder ungefär ”att minnas är att återuppleva.” Där, på advokatbyrån ser jag att smärtan finns kvar i kvinnornas kroppar.

Tystnad är ofta ett resultat av fruktan och den offentliga skam som vittnesmålet medför. Detta gäller överallt - våldtäkt stigmatiserar offren. Men Achí-kvinnorna

vågade. På vägen mötte de rasism och diskriminering. 2019 lade en domare ned åtalet, bland annat hette det att kvinnornas vittnesmål från 2014 borde tagits upp i åklagarmyndighetens kontor istället på advokatbyrån. Det var förödande för kvinnorna som vid återkomsten till sina samhällen blev tråkade av grannar och förövars släktingar. Men en ny domare återupptog åtalet i januari 2020 och den 24 januari i år fällades några av deras förövare av en nationell domstol i Guatemala. Dessutom måste staten be ursäkt för brotten i en offentlig handling och betala ut pengar till offren. Säkerhetsstyrkorna ska tränas i förebyggande av genusbaserat våld med fokus på sexuellt våld. De överlevandes historia ska inkluderas i läroplanen. Allt i linje med vad Kristna Fredsrörelsens medföljda Paulina Ixtapá sa vid en intervju med Impunity Watch: ”Det kommer en dag då vi inte längre är här, men våra barnbarn som växer upp nu kommer, liksom andra i Guatemala och över hela världen, att veta vad det var som hände i Rabinal åren 1981, 1982, 1983 och 1984.”

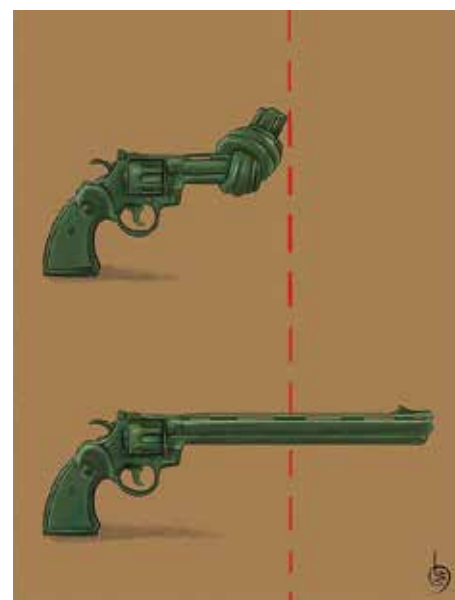
Marci Hernández Martínez

Över hundra tecknare har ställt sig bakom uppropet som har spridits i kvällstidningar och på sociala medier.

Karin Z Sunvisson

Saad Hajo

Tecknare i uppprop mot Nato och kärnvapen

"Våld föder våld. Denna övertygelse delas av de tecknare som medverkar i detta bilduppprop" Så börjar avsiktsförklaringen för Tecknaruppropet Moment 2022" ett oberoende initiativ som inkluderar tecknare från hela landet och som under våren förde in kulturen i debatten om Sveriges säkerhetspolitik.

• Vad handlade det om och vad ville man uppnå?

– När jag såg hur folks rädsla och sorg över kriget i Ukraina användes för att skrämman oss i NATO ville jag, i gammal tecknartradition, samla ihop ett par tecknar-kollegor för att skapa bilder och bjuda motstånd mot krigshetsen och ge stöd till fredsrörelsen som var väldigt ansatt i den aggressiva

Karin Zarić Sunvisson, initiativtagare till upppropet.

● FÖLJ

Följ upppropet på Instagram @tecknar-uppropetmoment2022 och ta del av alla bilder och mer information på www.moment2022.se

debatten, säger Karin Zarić Sunvisson, initiativtagare till upppropet.

Det skulle bli en liten grupp, fem–sex tecknare, men fler strömmade in och idag har över hundra tecknare ställt sig bakom upppropet. Vassa, slående, humoristiska, lekfulla, arga, hjärtskärande och apokalyptiska bilder spreds i sociala medier och i Sveriges stora kvällstidningar. Alla under parollen: "Nej till kärnvapen. Nej till NATO".

– Många av Sveriges mest framstående och folkkära tecknare är med. Aldrig tidigare har så många bildskapare samlats runt en specifik politisk fråga.

Uppropet är konsekvent och bildspråket tydligt; Vi kan inte prata om NATO utan att prata om kärnvapen. Karin menar att

upppropet har blivit än mer relevant sedan regeringens tvärvändning i frågan. Innan NATO-medlemskapet är ett faktum finns det viktiga ställningstaganden att göra, förändring att driva på.

– Vi skärper vårt krav om att Sverige ska ratificera FN:s konvention om kärnvapenförbud och vi kräver också att Sverige inte ska ingå i NATO:s planeringsgrupp för användande, och hot om användande, av kärnvapen (NPG – Nuclear Planning Group). Vi kräver en svensk lag som fastställer att inga kärnvapen får föras in på svenskt territorium, varken i freds- eller krigstid, säger Karin.

Karin menar att bilderna i upppropet ger uttryck för en avsky för den världsordning som bygger på militärt maktutövande och hot om

Max Gustafsson

kärnvapen. Men de bär också på en önskan om att de stora frågorna – frågorna om internationell solidaritet, fred, nedrustning – ska få plats på dagordningen igen.

Det började i april och inför kulmen av de interna diskussionerna om NATO inom socialdemokratin lanserades aktionen "Skicka en soss en ros – Påminn om fred!". En mängd rosor tecknades som kunde laddas ner från upppropets hemsida för att sedan mejlas till olika socialdemokratiska partidistrikt.

– Vi vill påminna om det socialdemokratiska arvet som en gång gjorde Sverige till en internationell ambassadör för fred och jämlikhet, säger Karin.

När sommaren nu står för dörren är Sverige förändrat och en 200-årig tradition av militär alliansfrihet kan snart vara ett minne blott. Men det slutar inte där, inte för freds rörelsen och inte för Tecknarupppropet. Diskussionerna fortsätter, människor och rörelser mobiliserar och upppropet ska bli en bok.

Julius Copcutt

TIPS

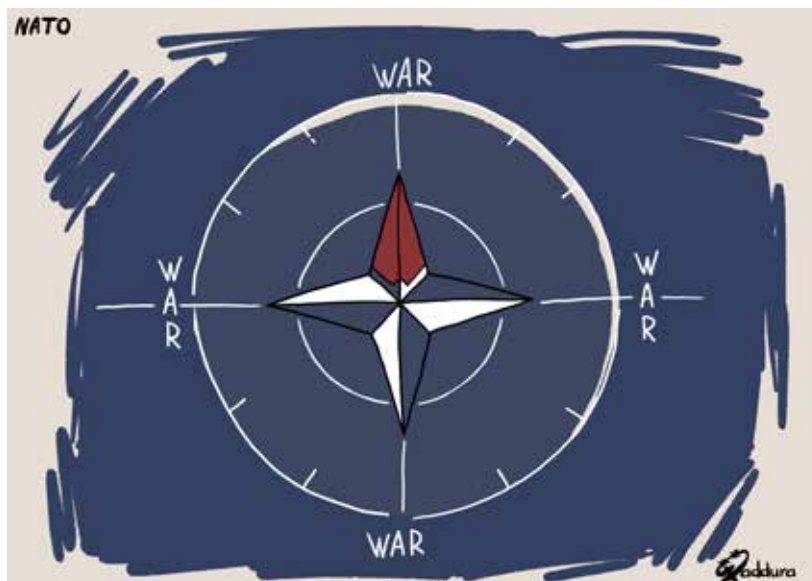
Humanitet – Konstens kraft i svåra tider är en utställning på Sven-Harrys Konstmuseum i Stockholm som berättar om hur kända svenska konstnärer 1933 tog ställning mot fascismen och nazismen genom ett konstnärligt upprop.

"Illustrationerna blir ett varnande upprop ifrån konstnärerna som i bilder och texter vittnade om fascistens grepp om Europa och det pågående hotet mot demokratin", skriver curatören Paulina Sokolow. "För att nå ut till så många som möjligt med insikten om vad som stod på spel, skapade de konst med en politisk skärpa och engagemang".

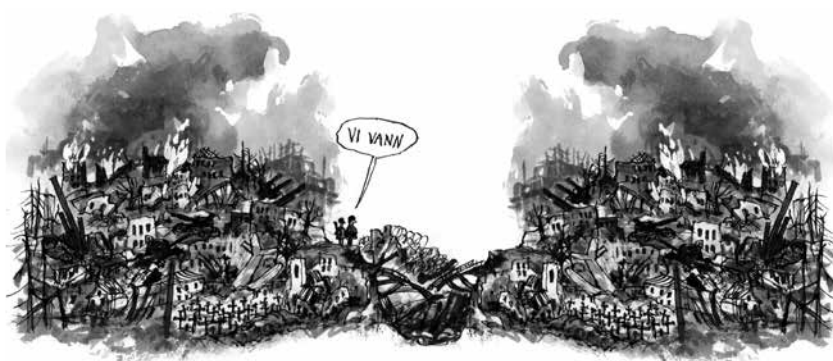
I utställningen, som pågår till och med den 11 september 2022, visas måleri, skulptur, teckning och grafik

av Vera Nilsson, Sven Xet Erixson, Bror Hjorth och Albin Amelin.

Ahmad Qaddura

Sven Nordqvist

Vid årsmötet valdes Maria Lundberg och Niclas Persson in som ordinarie ledamöter till Kristna Fredsrörelsens styrelse och Benjamin Ulbricht valdes som suppleant.

Vapenvägran i fokus på årsmöte

Den 23 april hölls Kristna Fredsrörelsens årsmöte på Ekumeniska Centret i Alvik, Stockholm. Ett kärt återseende efter två års pandemi och digitala mötesplatser men som samtidigt präglades av ett ödesmättat världsläge.

Tiden vi lever i gav årets möte en särskild inriktning. För att fortsätta lära, ge utrymme för gemensam reflektion och diskussion, och för att söka vägen framåt mot fred som gemensamt som rörelse, hade årsmötet som tematiskt fokus *Vapenvägran och ickevåldsligt motstånd i tider av krig*.

Detta inkluderade bland annat ett föredrag om vapenvägran inom pingströrelsen på 1960–70-talet av teologen och författaren Micael Grenholm. Zaira Zafarana berättade om IFORs påverkansarbete kring vapenvägran mot FN:s kontor för mänskliga rättigheter i Geneve. Generalsekreterare Lotta Sjöström Becker ledde sedan en reflektion kring ickevåldsliga alternativ till försvar och motstånd.

Ewert Bengtsson, som praktiskt taget har närvarat vid samtliga årsmöten de senaste 50 åren,

Foto: Nadja Hallström

Ewert Bengtsson har närvarat vid i stort sett samtliga årsmöten de senaste 50 åren.

tyckte det var roligt att träffas och att de tematiska inslagen var bra komplement till årsmötesförhandlingarna.

– Det skärpta säkerhetspolitiska läget ställer oss inför nya frågor och möjligheter. Hur agerar vi för att fånga upp och kanalisera den frustration många känner över den nya militaristiska stämningen i samhället till ett konstruktivt fredsarbete?

Årsmötet enades även om ett uttalande kring de nationella dis-

kussionerna om ett, vid tillfället, eventuellt svenskt medlemskap i Nato. I uttalandet underströks vikten av en demokratisk process för att staka ut Sveriges framtida säkerhetspolitiska linje samtidigt som glömda perspektiv i debatten lyftes upp. ●

● ● ● Läs hela uttalandet på Kristna Fredsrörelsens hemsida. Scanna koden eller skriv in krf.se/nej-till-nato-ja-till-svensk-fredspolitik.

● ● ● **Krönika** Anna Ardin

"Dubbelmoral är trots allt bättre än ingen moral alls"

Jag minns en gång när jag var med S-studenter på en debatt mellan Frida Johansson Metso (FP) och Maj-Britt Theorin (S). Den handlade om att gå med i NATO eller inte.

Som två fotbollsklackar hejade de unga liberalerna och socialdemokraterna i lokalen på varsitt lag, "heja Maj-Britt, nej till NATO", "heja Frida, ja till NATO".

Samma dag hade jag insett att Palme hade varit central i Bofors smutsiga vapenaffärer i Indien. En nyutkommen bok av en tidigare statssekreterare avslöjade att Palme hade uppvaktats av företagsledare som ville ha hjälp att sälja mer vapen. Bofors ville sälja haubitskanoner till Indien och ABV och Skanska ville sälja svenska totalförsvarets teknik för att bygga oljelager, till Saudiarabien. Och Palme ställde upp.

JAG FRÅGADE MAJ-BRITT varför han hade gjort det. Jag fick inte ihop det, den skarpa retoriken om fred med stora vapenaffärer. Hon kollade bara på mig och sa: "jaa, du, jag vet inte". Det var då jag insåg att nej, det går faktiskt inte ihop. Att dubbelheten liksom var inbyggd i S, och att det helt enkelt gällde att fortsätta försöka få igenom så mycket fred som möjligt, vid sidan av alla de där vapnen. Maj-Britt fick trots allt ett stort utrymme att föra S talan i frågan och sådant som att inte gå med i NATO var självklarheter. När vapenfabriksplanerna i gulfen avslöjades blev det stor skandal internt i S. Ekonomiska argument var tabu men ett av de starkaste argumenten för vapenexporten var säkerhet,

"vi måste ha en stor industri, eftersom vi är alliansfria".

Men vad händer nu? En krigsförande diktatur i gulfen är vår största vapenkund utan större protester och den slopade alliansfriheten verkar inte på något sätt ändra S inställning till vapenexporten. Den socialdemokratiska hejarklacken förväntas på bara ett par veckor ställa om från kampsånger mot NATO till kampsånger för. Förlåt mig att entusiasmen sviker en aning, men är det verkligen kört? Jag tror inte det.

INFÖR NATO-BESLUTET var vi några stycken från Kristna Freds som demonstrerade utanför riksdagen. Magdalena Andersson kom fram till oss och sa "även om vi landat i olika slutsatser i den här frågan så vill jag att ni ska veta att jag tycker att ert arbete är viktigare än någonsin". Det var fint. Det blir förstås svårt att förstå vad det innebär i praktiken, när samma regering precis samtidigt slaktat biståndet, men så länge dubbelheten finns kvar finns det hopp. Dubbelmoral är trots allt bättre än ingen moral alls.

Anna Ardin
Partipolitiskt obunden
socialdemokrat.
Diakon. Doktorand.

Foto: Pierre Eriksson/Argument förlag

B

STÄRK VÅRT MOTSTÅND

TILLSAMMANS BÄR VI FREDEN!

I tider av ökad militarisering och svensk ansökan om medlemskap i NATO står Kristna Fredsrörelsen fast för fred, nedrustning och ett hållbart sätt att leva.

Med din gåva kan vi tillsammans fortsätta bilda opinion för kärnvapenförbud, mot vapenexport och för en svensk politik för fred.

Ditt bidrag ger kraft för förändring!

BANKGIRO: 900-0316

SWISH: 123 900 03 16

**KRISTNA
FREDS**
RÖRELSEN